

str. 2

č. 2 / roč. 2

27. 1. 2006

5 Kč

Přebytek 15 miliard korun

Účet sociálního pojištění byl v roce 2005 v přebytku, a to 15 miliard.

Vyplývá to z účetní evidence ČSSZ. Česká správa sociálního zabezpečení přebytek systému očekávala, v dubnu 2005 ekonomové ČSSZ prognózovali, že reálný rozdíl mezi příjmy a výdaji na důchodové a nemocenské pojištění snížený o zálohu České pošty na první lednové důchody v roce 2006 bude vyšší než 11 miliard. Ve skutečnosti byl tzv. očištěný účet sociálního pojištění v přebytku 11,7 miliard korun.

V roce 2005 vybral Česká správa sociálního zabezpečení na pojištění na důchodové pojištění

250,1 miliardy korun, tj. o zhruba 14,3 miliardy víc než ve stejném období roku 2004 (nárůst o asi 6 %). Na dávkách důchodového pojištění (tedy na starobní, pozůstalostní a invalidní důchody) naopak vyplatila 241,1 miliardy korun. Trv. účet důchodového pojištění ČSSZ tak byl k 31. 12. 2005 v přebytku celkem 9 miliard Kč. Pokud tento účet „očistíme“ o dříve zmiňované zálohy na první lednové důchody, byl v roce 2005 v přebytku zhruba 5,7 mld. korun.

Na pojištěném na nemocenské pojištění ČSSZ za rok 2005 vybral

37,7 mld. Kč, tedy o asi 1,9 miliardy Kč víc než ve stejném období předchozího roku (nárůst o 5,3 %). Výdaje na dávky nemocenského pojištění přitom činily 31,7 mld. Trv. účet nemocenského pojištění ČSSZ byl tak k 31. 12. 2005 v přebytku 6,0 miliardy korun.

Výdaje na administraci celého systému spravovaného ČSSZ, včetně převodů úspor do rezervního fondu pro rok 2006 (mzdy, výdaje na poštovné a výdaje na provoz včetně investic) přitom v loňském roce činily pouze 5,6 mld. Kč, což je 1,85 % vybraného pojistného na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. (red)

Představitelé Rady seniorů ČR se 23. ledna setkali s ministrem obrany JUDr. Karlem Kühnem, Na schůzce, které se zúčastnil i předseda RSCD Dr. Zdeněk Pernes, představitelé seniorů hovořili zejména o své činnosti při připomínkování zákonů, přednesli své hodnocení plnění Národního programu přípravy na stárnutí populace v letech 2003 až 2007 a s tím související činnost jednotlivých zainteresovaných ministerstev. Ministr Kühn seznámil přítomné s činností a působností ministerstva obrany, a zejména Klubu vojenských důchodců. Tyto kluby se dnes zaměřují hlavně na zájmovou činnost, a proto ministr vřelou možnost spolupráce s Radou seniorů ČR, od které si slibuje větší dopad působení vojenských důchodců na veřejnost. (Text a foto: Zdeněk Hřebejk)

Máme v Česku dost lékáren?

Ještě v r. 1990 byla síť lékáren – obdobně jako ostatní zdravotnická zařízení – regulována, a to v rámci státního zdravotnictví. Lékařem bylo celkem asi 1100 a byly v nemocnicích, poliklinikách či v blízkosti zdravotnických zařízení. Transformaci zdravotnictví došlo často ke zrušení poliklinik a privatizaci pak k možnostem volného umístění lékáren. Na rozdíl od jiných zemí v Evropě – např. Rakousko, Švédsko, V. Británie – stát do sítě nezasahuje, a navíc dovolil, že majitelé lékáren nemusí být lékaři, ale musí za

odborný chod lékárny ručit. Majitelé může být každý. A tak se stalo, co se stalo – zejména ve městech se síť lékáren rozšířila, a tak např. v Praze na Karlově nám. je těchto lékáren osm! Dnes máme lékáren téměř 2300. Často z jedné velké lékárny vzniklo lékáren několik. Obdobný případ je u lékařů – tak např. na stejný počet dětí je v jednom městě 10 lékařů, v jiném 20. O síti zdravotnických zařízení se proto hovoří.

Lékařem je proto hodně, zatím však v průměru na počet obyvatel to odpovídá většině zemí Ev-

ropy. Problém jsou však venkovské lékárny – těch nepřibývá, a poněvadž nemohou v konkurenci snižovat ceny, jak si to dovoluují lékárny v řetězcích (nadnárodní skupeniny), dochází k diskriminaci venkova a nastává ze strany seniorů tolik kritizovaná turistika za léky. (jsol)

Dobří lidé ještě žijí

Více než čtvrtmilionový výšček, který se podařilo vybrat mezi kazanky obchodních domů v loňském adventu, pomůže dětem v Dětském domově v Sedloňově. Šek v hodnotě 287 tisíc korun 23. ledna od společnosti TESCO, v jejíž supermarketu a hypermarketu v Hradci Králové dobrovolníci částku vybrali, převzalo vedení dětského domova. „Štírká proběhla koncem loňského roku již popáté pod názvem Pomáhejte s námi. Velkou měrou se o její úspěch zasloužilo 120 dobrovolníků. Dětský domov v Sedloňově, jehož zřizovatelem je Královéhradecký kraj, je partnerskou neziskovou organizací obchodní společnosti TESCO,“ řekl náměstek královéhradeckého hejmana Miloš Plass.

„Díky výščku šírky se otevřela cesta paměťové díve z našeho dětského domova studovat na soukromé grafické škole, kde úspěšně prošla přijímací pohovory a složila talentové zkoušky. Roční školné na ni činí 33 tisíc korun, které bychom uhradili právě z peněz získaných ve štírce. Naš dětský domov je na horách, takže chceme nakoupit pro děti další lyžařskou výstroj. Dovybat bychom chtěli také foto, grafický či rybářský kroužek,“ dodal ředitel sedloňovského domova František Veverka. (jok)

Informace pro vás

Mění se částky zvýšení důchodu pro bezmocnost a příplatky k důchodům

Od ledna 2006 se valorizují částky zvýšení důchodů pro částečnou, převážnou nebo úplnou bezmocnost. Rozhodla o tom 7. prosince vláda, když zvýšila částky životního minima, od nichž jsou částky zvýšení důchodů pro bezmocnost odvozeny.

Částka zvýšení důchodů pro částečnou bezmocnost vzrostla o 8 Kč, tj. z dosavadních 472 Kč na 480 Kč měsíčně.

Částka zvýšení důchodů pro převážnou bezmocnost vzrostla o 16 Kč, tj. z dosavadních 944 Kč na 960 Kč měsíčně.

Částka zvýšení důchodů pro úplnou bezmocnost vzrostla o 30 Kč, tj. z dosavadních 1770 Kč na 1800 Kč měsíčně.

Změnu částek zvýšení důchodů pro bezmocnost provedla Česká správa sociálního zabezpečení automaticky a od ledna 2006 vyplácí již zvýšené částky. Důchodce o tom ČSSZ informuje rozhodnutím zasláním poštou.

Od ledna roku 2006 došlo také k valorizaci příplatků k důchodům, které jsou vypláceny podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., bývalým politickým vězňům z let 1948 – 1989 či jejich pozůstalým. Zvýší se o 4,9 %. Lidé, kterým byl příplatek k důchodu přiznan, ho dostávají měsíčně stejným způsobem a ve stejných termínech jako důchod.

O 4,9 % byly valorizovány také příplatky k důchodům podle zákona č. 357/2005 Sb., účastníkům národního boje za vznik a osvození Československa a pozůstalým po nich. Žádosti o tento typ odškodnění ČSSZ přijímá od podzimu 2005, kdy zákon nabyl účinnosti. Rozhodovat o nich začne v prvním čtvrtletí roku 2006. Oprávněné osoby o své peníze v žádném případě nepřijdou, budou jim zpětně dopláceny. V rozhodnutí o přiznání příplatku, který bude oprávněnému žadateli vyplácen spolu s důchodem, ČSSZ uvede výši příplatku ke dni přiznání i jeho výši po valorizaci.

Proč nejsou jednotné ceny léků v lékárnách?

Dlouholetá tradice cen v lékárnách u nás, a také současná situace v evropských lékárnách potvrzuje, že pevné ceny léků – zejména těch, které jsou předepisovány na lékařské předpisy – má své značné výhody. Pacienti i pojišťovny mají své jistoty a také lékaři nepodléhají některým obchodním vlivům.

Po jednotných cenách léků u nás volá nejen Česká lékárnická komora, ale také Svaz důchodců České republiky. Odpadá by tzv. lokální turistika po lékárnách ve městě a venkovští pacienti by nebyli diskriminováni tím, že malé lékárny si nemohou dovolit snižovat ceny léků, jako je tomu někde ve městě. Po jednotných cenách volá i ministerstvo zdravotnictví a jen úředníci ministerstva financí tvrdí svou – jakým vlivům podléhají, není potřebné zdůrazňovat. Nejde jim o pacienta a jeho spokojenost, ne-

jde jim o převzetí zkušeností z naší tradice či z jiných zemí Evropy, ale o pohodlí a...? Farmaceutický průmysl je spokojen, ovlivňuje cenami svůj trh a jen laik se může divit, když výrobce sníží cenu o 50 procent, jen když jeho lék je zahrnut mezi léky, které hraje zdravotní pojišťovna. O metodách dealerů farmaceutických firem, o zájdech lékařů na seminářích s lyžováním, o obálkách, přemíchání za počet předepsaných léků atd. se konečně můžeme dozvědět ze zahraničí – náš tisk za bohatou inzerci raději mlčí.

A tak, pacienti, jezdí, shánějí, jedné – obdobně jako ministr zdravotnictví – peníze a vliv má farmaceutický výrobce. Že by o pacienta neměl zájem? Udělá pořádek nový ministr zdravotnictví?

Prof. Dr. Jan Solich, předseda Svazu důchodců ČR

Kam a jak nejlépe uložit své úspory

Bankovní úroky kolem jednoho procenta nedosahují ani míry inflace, takže peníze na běžných účtech uložené po delší dobu vlastně trácí na hodnotu. Proto je lepší v bankách nechávat jen hotovost, kterou potřebuje člověk pro běžné výdaje. Co ale s úsporami, které by se takto jen znehodnocovaly? Na tuto otázku odpovídá Jiří Velebný, kterého znáte z obrazovky České televize:

„Pokud se jedná o částky řádově v tisících korun, například deset dvacet tisíc, doporučoval bych obrátit se na velké společnosti, které se zabývají obchodováním na kapitálových trzích, u nichž se výnosy pohybují řádově od pěti do deseti procent ročně, což představuje mnohem vyšší úrok, než je

klasický bankovní úrok, který se pohybuje na hranici jednoho procenta, a to ještě před zdaněním.“ To se jedná ale o dlouhodobější investice. Jak je možné, když člověk potřebuje náhle peníze, si své investované finance vybrat?

„Prodej se může uskutečnit v období několika málo dní, obdobně jako v případě termínovaných účtů, ale tento způsob ukládání peněz je daleko výhodnější.“ Kde najdu tyto společnosti?

„Můžete se informovat na Komisi pro cenné papíry nebo jednodušeji: zajít do své banky, kde máte uloženy peníze, a obrátit se na bankovní fondy. Ty mají výhodu, že za sebou mají silnou finanční instituci, takže riziko u takové společnosti je

mnohem menší než u nějaké neznámé. Díky tomu, že banky mají odborníky, kteří jsou schopni analyzovat vývoj situace na kapitálových trzích u nás i v zahraničí, záruka, že dosáhnou patřičných výnosů, je tu vyšší než u malých společností, kde jeden člověk musí znát vše. Určitě bych ale varoval před podlehnutím vidině vysokých úroků, které někdo slibuje. Nespoléhejte v žádném případě na inzerty, které slibují úroky 15 až 20 i více procent.“ A jestliže se jedná o větší částky?

„Pokud jde, dejme tomu, o padesát až dvě stě tisíc, doporučuji rozložit své finance do dvou částí. Nechat si peníze tak říkajíce horké – pro určité potřeby rych-

lých nečekaných výdajů – na běžném účtu a polovinu až dvě třetiny částky pak investovat, zase třeba prostřednictvím investičních společností. Jinou možností je informovat se v bankách na možnosti hypotečních zástavních listů, což jsou opět cenné papíry. Hypoteční banky potřebují kapitál a vydávají zástavní listy, které jsou také výhodnější než třeba termínované vklady, a pravidla jsou prakticky stejná. Tady se pohybují úroky na úrovni čtyř až šesti procent. A konečně kdo má zájem, může sám obchodovat prostřednictvím RM-Systému na pražské burze.“ Ale tomu už musí rozumět.

„Už jsem se setkal se seniory, jejichž otocové ještě za první re-

publiky obchodovali na burze. I oni tak vědí, jak to chodilo a chodí dnes. Ale i ostatní mohou využít toho, že mají více času získávat informace o pohybu kapitálového trhu. Obecně řečeno: Když si vyberete jeden z likvidních titulů, jako je dnes třeba ČEZ, Unipetrol, Český Telecom, Erste Bank či Komerční banka, kde se očekává, že hodnota akcí půjde směrem vzhůru, můžete dosáhnout výnosu i 40 % za rok. Další výhodou oproti jiným vkladům je pak to, že když své peníze budete mít dlouhodobě uloženy v akciích – déle než půl roku – výnos se nedaní, což je ještě atraktivnější.“

Ptal se Dušan Pokorný

AKTIVNÍ SENIOR

Zvou na besedu

Primátor statutárního města Hradce Králové, Mgr. SDCR a Rada seniorů ČR zvou všechny starší občany města a okolí na veřejnou besedu Problémy seniorů ve městě ČR a Evropě. Na programu širšího pojetí besedy, kterou byste si neměli nechat ujít, jsou problémy soužití generací, zdravotní, sociální, penzijní a bytová politika, životní úroveň, uskutečňování Projektu českých seniorů, otázky diskriminace, společenského a kulturního života atd. Beseda se koná ve středu 8. února v přednáškovém sále Východočeského muzea od 14.30 hodin. Vítejte jsou všichni, kdo životu kolem sebe nechtějí jen přihlížet. (red)

Vzájemná pomoc

Dobročinné obchody Sue Ryder nabízejí široký sortiment darovaného zboží, který můžete využít i vy. Přijímají rovněž různé věci, které mohou udladit radost nebo pomoci jiným: ošacení, CD, domácí a sportovní potřebu, obrazy, drobné nábytky. Vše ovšem musí být nepoškozené a obětní takové, které nevyloučí zela z módy. Obchody najdete na adresách Michalská 1/7, Praha 4; Štěpánská 53, Praha 1 a Koulava 2 v Praze 6. Otevřeno je ve všední dny. Blíží informace na telefonní 244 029 154 nebo na e-mailu: jaroslava.simaova@sue-ryder.cz. (der)

Propadlí turistice

Mezi nejpokročilejší zájmové skupiny městské organizace SDCR v Ostravě patří turisté. Od roku 1994 absolvují každý čtvrtlet pravidelné vycházky, a to bez ohledu na počasí. Věkové složení je od 55 do 91 let. Vycházky jsou dlouhé 10 až 15 km a v případě přízní lze dělkou pěší trasy zkrátit autobusem nebo vlakem. Kromě vycházek se skupina schází každé pondělí v klubu Svazu důchodců, pořádá autobusové zájezdy a účastní se různých společenských akcí.

Z původních zakladatelů ve skupině dnes působí již jen pan Holčápek, kterému je 80 let. (kd)

Hledají kolegy

I když již z podniků Vitkovice odešli do důchodu, členové klubu důchodců-zlepšovatelů pokračují ve své práci. Každý měsíc se scházejí a pořádají rovněž exkurze do mateřských i externích podniků a zájezdy na odborné veletrhy. Dále však chtějí především pomáhat mateřskému podniku. Východím impulzem pro klub zlepšovatelů práci jsou tematické úkoly, které pro ně za podpory vedení připravuje Ing. Chrobok z útvaru rozvoje. Vitkovští senioři-zlepšovatelé by rádi navázali spolupráci a vyměňovali si zkušenosti s kolegy, kteří vyvíjejí podobnou činnost. Kontakt na tajemníka klubu je lumirbula@seznam.cz. (red)

VAŠE NÁZORY

Pomoc novinám

Zakoupila jsem si Senior-kartu a tím jsem trochu přispěla k vydávání novin. Věřím, že pomohou lidem, kteří už aktivní pracovní věk mají za sebou.

Vladimíra Hůlová, Pavičkov

Děkujeme, noviny děláme právě proto, aby lidé pomohli. Problém, o kterém se dále zmiňujeme ve svém dopise, děláme k posouzení odborníky a jejich odpověď vám zašleme. Pokud jde o redakci Doby seniorů, domníváme se, že je opravdu nutné, aby se stali chová tak, jak se dosud chová. (red)

Představujeme:

Asociace poskytovatelů sociálních služeb (APSS) je otevřené dobrovolné sdružení fyzických a právnických osob působících v oblasti sociální péče, jehož cílem je aktivně se podílet na rozvoji a zkvalitňování poskytovaných služeb.

Asociace vznikla na základě iniciativy ředitelů organizací poskytujících sociální služby na území hlavního města Prahy, jejich společné snahy řešit problémy a otázky v této oblasti a nabídnout přitom k využití svoje mnohaleté zkušenosti z péče o sociálně slabé a ohrožené skupiny obyvatel.

K cílům, které si sdružení vytvořilo, patří zejména poskytovat

kvalifikovanou a účinnou pomoc při řešení různých sociálních situací občanů a posilovat jejich schopnost zůstat co nejvíce soběstačnými. Dalším důležitým úkolem je spolupráce při utváření právního prostředí, potřebného pro realizaci sociálních služeb. Asociace nabízí svůj potenciál zkušeností a vědomostí k využití v procesech vnějších připomín-

Co je a co chce APSS

kových řízení vedených v souvislosti s nově vznikajícími a upravovanými legislativními normami.

Splnění těchto úkolů je vázáno na úzkou a smysluplnou komunikaci s poskytovateli služeb i s jejich klienty. K nejdůležitějším metodám práce budou patřit vzdělávací akce pořádané pro členy sdružení a zaměřené na prohloubení jejich znalostí a dovedností v oblasti sociální práce. Dále to budou veřejné diskuse, organizované nejen za účelem in-

formování o činnosti asociace, ale i pro získávání dalších poznatků a dovedností při péči o blízkou osobu v domácím prostředí, prezentace výsledků a zkušeností z činnosti asociace v médiích a v neposlední řadě i navazování a rozvíjení spolupráce s dalšími subjekty působícími v této společenské velmi důležité oblasti.

Zájemci o informace, členství nebo o spolupráci s asociací se mohou obrátit na ředitelství organizace poskytující sociální služ-

by v místě svého trvalého bydliště nebo na adresu Pečovatelské centrum, Heřmanova 1/1415, 170 00 Praha 7, případně lze využít e-mailovou adresu předsedy asociace Boženy Olmerové (olmerova@oli.cz).

Asociace poskytovatelů sociálních služeb je registrována Ministerstvem vnitra ČR a je otevřená všem zájemcům o aktivní účast na praktické realizaci aktivit uplatňovaných v zájmu potřebných osob.

(red)

Zeptali jsme se

dr. Zdeňka Pernese, předsedy Rady seniorů ČR

Rada seniorů měla sice značné výhody, přesto se stal tzv. regulační zákon skutečností a oproti původnímu vládnímu návrhu budou vzhledem k tlaku KDU-ČSL a US-DEU deregulace rychlejší. Co z této skutečnosti vyplývá pro Radu seniorů ČR?

Ano, situace je vážná, nájmů bude každoročně navýšovány až o 26,7 % v Praze, až o 24,0 % v Brně, o 21,3 % v Hradci Králové, o 22,5 % v Karlových Varech, o 17,1 % v Českých Budějovicích, o 21,6 % ve velkých středních městech atd. Významné ohrožení jsou pak osamělí tzv. staroduchodci, kterých jsou jenom v Praze desetitisíce. Na tato rizika jsme již odpovědně ministru upozornili, pro Radu seniorů jsou ale rozhodující sociální kompenzace, a zejména pak dostatek penzijní a domů s pečovatelskou službou. Zde jsme úspěšně částečně, míru progresivní rekonstruovaného příspěvku na bydlení se sice navýšit nepodařilo, parametry nastavení druhé sociální dávky, tzv. doplatku na bydlení, ale ano. Pokud mám správné informace ze sňemovny, žádný senior nebude moci být vystěhován z důvodu insolvence do bytu nižší kategorie, jak se původně předpokládalo. Samozřejmě, že situaci budeme monitorovat soustavně a v případě potřeby jsme připraveni příslušné legislativní změny parlamentu také navrhnout. Konečně takový systém jsme již dohodli, a to jak s ministrem pro místní rozvoj, tak i s ministrem práce a sociálních věcí. Zatím je

téměř celý rok na to, abychom se na skokové zdražování nájemného připravili. Dostupnost bydlení seniorům i po reformě nájemního bydlení je pro Radu seniorů stále jednou ze šesti strategických priorit.

Senioři už dnes s příjmy těžce vycházejí, a tak je jisté, že deregulace, jakkoli jsou nezbytné, budou znamenat další výdaje tam, kde už dnes je žalostné málo. Hodně seniorů bude potřebovat pomoc. Nejen finanční, kde to bude záležitostí státu. Budou potřebovat informace o mnoha věcech, respektive sociální a právní poradenství nebo také pomoc. Co v tomto směru hodlá podniknout Rada seniorů České republiky? Připravujeme informační aktivitu ve všech okresech České republiky, dále pak otevření profesionálních poradenských a konzultativních center Rady seniorů v Praze, v Brně, v Ostravě a v Hradci Králové, v Jihlavě, v Českých Budějovicích, v Karlových Varech a v Liberci. Velkou práci pak budou mít také noviny a webové

stránky rady. Žádný senior nesmí zůstat sám, bez informací a bez pomoci. Pomoc nabízníme širokou, a to od vyplnění žádosti až po jednání s úřady. U bytových sporů mezi pronajímatelem a nájemcem pak půjde ještě o zastupování u soudu. Problém seniorů je totiž v tom, že svoje obligatorní nároky nevyužívají a o sociální dávky nežádají. Přitom skokové zdražování činí je na sociálních dávkách přímo postaveno, české peníze v žádném případě stačit nebudou.

A jsme u kořene věci: často srovnáváme s Evropou. Nejen ceny bydlení, ale také platy – třeba lékařů nebo poslanců. Jak v tomto evropském srovnání vypadají českí důchodci?

Ve vztahu k původní Evropské páté platbě, pokud bychom chtěli mít peníze evropské, pak by ty české musely být o zhruba 4064 Kč vyšší. Hovořím o míře mezigenerační solidarity a mezigenerační spravedlnosti, tj. o podílu výdajů na starobní, invalidní a pozůstalostní penze na hrubém domácím produktu. Ten ministerstvo financí za minulý rok odhaduje ve výši 8,6 procenta, v roce letošním má dosahovat 8,4 %. Přitom v Portugalsku dosahoval tento ukazatel v roce 2002 (přesnější data nejsou k dispozici) 11,9 % HDP, ve Finsku 11,2 % HDP, ve Francii 13,2 % HDP, v Rakousku 14,6 % HDP a v celé Evropské páté platbě 12,6 % hrubého domácího produktu.

Ptal se František Vondra

Ministr odpovídá čtenářům DS

(dokončení ze strany 1)
Nejedná se o „osudový zlom“, nicméně skutečnost je, že ke zvýšení výdajů na nájemné a tím ke zvýšení zátěže výdajů na nájemné u některých domácností dojde. Tato skutečnost je zřejmá, a proto je nutné, aby deregulace nájemného – i pozdější úpravy nájemného ve standardním smluvním režimu – byly doprovázeny odpovídajícími sociálními dávkami. Tato oblast patří do kompetence ministerstva práce a sociálních věcí, které připravilo návrh nové sociální dávky, doplatku na bydlení, a návrh změny současného příspěvku na bydlení tak, aby jeho výše zohledňovala zátěž konkrétní domácnosti výdaji na bydlení. Návrh zákona o pomoci v hmotné nouzi, obsahující doplatek na bydlení, a rovněž návrh novely zákona o státní sociální podpoře již byly v prosinci 2005 schváleny Poslaneckou sněmovnou.

Sociální pomoc určitě nemůže být konečným řešením. Je třeba sociální bytová výstavba, v případě starších lidí pak budování cenově přijatelných penzionů a podobných zařízení. To je v kompetenci krajů a obcí. Jak v tomto směru pomůže stát? Treba v Praze, kde situace patří k nejtěžším?

Sociální dávky jsou ve srovnání s podporou výstavby tzv. sociálního bydlení prokazatelně efektivnějším řešením nadměrné zátěže

výdajů na bydlení u sociálně slabších domácností. Kromě toho je cílem vlády zamezit hromadnému odchodu seniorů z jejich bytů a prostředí, na které jsou zvyklí, do objektů a zařízení, kde jsou odloučeni od rodin a kde ztrácejí dosavadní společenské kontakty. K tomu přispějí nejen sociální dávky na bydlení, ale i nový systém sociálních služeb, který umožní poskytovat seniorům potřebné sociální a zdravotní služby přímo v jejich domovech.

Státní podpora výstavby obecních nájemních bytů sociálně určených vymezeným skupinám obyvatelstva je také potřebná, a proto bude i nadále realizována, a to prostřednictvím podpory poskytnuté ze Státního fondu rozvoje bydlení na výstavbu nájemních bytů pro domácnosti s vymezenými příjmy a prostřednictvím Programu podporovaného bydlení, který je financován z rozpočtové kapitoly ministerstva pro místní rozvoj. V rámci tohoto programu je a bude i nadále podporována výstavba tzv. chráněného bydlení, které je určeno zejména pro seniory a zdravotně postižené osoby. Je také připravován návrh nového právního předpisu spočívající v tom, aby podporu na výstavbu nájemních bytů pro domácnosti s vymezenými příjmy mohly získat nejen obce (jako dosud), ale i jiné subjekty včetně soukromých

investorů. Je však nutno mít na zřeteli, že ani tato státem podporovaná nájemní bydlení není a nemůže být dostupné stejně jako starší byty, v nichž přetrvává původní hladina tzv. regulovaného nájemného, neboť v případě státem dotovaných nájemních bytů se jedná o novou výstavbu, která je i s podporou státu nákladná z důvodu reálných cen stavebních prací. Skutečná výše nájemného v těchto bytech, tj. i v chráněných bytech určených pro seniory, je především věcí příjemců dotací – tj. obcí, které musí nalézt vhodnou hranici mezi finanční dostupností bydlení pro tyto „sociální nájemce“ a ekonomickými požadavky vyplývajícími z pořízení a provozu těchto bytů.

Realizace zákona (nejen deregulace a i větší možnost vystěhování neplatí-

Radko Martinek během rozhovoru pro DS

Deregulace jsou tématem hovorů i na pověstných žižkovských pavlačích... Mnohde tyto debaty o nájemném provázejí obavy. (foto fav)

Oznámení ČSSZ

Změna termínů výplaty důchodů v roce 2006

Česká správa sociálního zabezpečení oznamuje svým klientům, že v roce 2006 dojde ke změně některých výplatních termínů důchodů. Mění se kvůli státním svátkům, dnům pracovního klidu a svátkům, které stanovuje zákon č. 245/2000 Sb.

Změna se týká následujících výplatních termínů:

důchody splatné	budou v roce 2006 splatné
14. 4. 2006	13. 4. 2006
16. 4. 2006	14. 4. 2006
8. 5. 2006	9. 5. 2006
2. 7. 2006	30. 6. 2006
4. 7. 2006	3. 7. 2006
6. 7. 2006	4. 7. 2006
6. 11. 2006	15. 11. 2006
18. 11. 2006	16. 11. 2006
22. 12. 2006	21. 12. 2006
24. 12. 2006	22. 12. 2006

V každém kalendářním měsíci je celkem 13 výplatních termínů důchodů. Od 2. do 24. dne v měsíci vždy v sudé dny, a také 15. den v měsíci, kdy je důchod zasílán pojištěncům do ústavů sociální péče.

Česká správa sociálního zabezpečení se snaží zajistit výplatu dávek, které má na starosti, tak, aby odpovídala potřebám klientů. Výplati dávek důchodového pojištění, tedy starobní, invalidní a pozůstalostní důchody a také dávky nemocenského pojištění, tedy nemocenské, příspěvek na ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitou pomoc v mateřství. Výše uvedená změna výplatních termínů se týká pouze dávek důchodového pojištění.

čů) s sebou jistě přinese situace, kdy lidé budou potřebovat informace, jak si počínat. Počítáte s nějakým poradenstvím v podobných situacích, nebo si každý bude muset hlavně poradit sám?

Ministerstvo pro místní rozvoj žádné poradenství směrem k jednotlivým

občanům-nájemcům nepředpokládá, neboť právní poradenství poskytovat nesmí z důvodu, že k tomu nemá žádné kompetence. Bude však samozřejmě na svém webu nabízet potřebné informace, včetně tzv. kalkulačky nájemného. Lidé, kteří budou potřebovat poradit a získat informace, jak v konkrétní situaci postupovat, budou moci – tak jako dosud – kontaktovat např. poradny SON – Sdružení nájemníků ČR (ministerstvem financí dotované) – nebo se budou moci obrátit na Informační centrum pro bydlení, provozované Sdružením nájemníků ČR ve spolupráci s Družstevní asociací ČR (Těšnov 5, Praha 1). Dále mohou lidé oslovit některou z občanských poraden, jež poskytují pomoc občanům, kteří se díky svým různorodým problémům dostávají do obtížných řešitelných problémů od rážejících se mimo jiné i v oblasti bydlení. Občanské poradny poskytují komplexní pomoc zcela zdarma. (připravil: fav)

VÁŠE NÁZORY

Co nese doba

Domnívám se, že k největšímu umění patří umění zvládnout stáří. Narodila jsem se v roce 1946 a nezažila největší lidská utrpení a hrůzy, můj život však snadný nebyl. Rekla bych, že v každém člověku je od narození něco skryto. Ve mně snad větší množství empatie a sociálního citění. Proto špatně nesu tuto dobu oddělování. Mám pocit, že to negativní kolem nás není ani důsledkem totalitní doby. Ta totalita je asi v nás lidech. To mně silně znepokojuje, a proto se často ptám, co bude dál... Obávám se toho, že lidé se opět vrátí na stromy... Mám před sebou jeden velký oríšek a zjistila jsem, že zdaleka nejsem sama. Poprvé v životě nevím, koho mám volit! Ti o něco mladší mají dlouhodobě jasno: k volbám už totiž dávno nechodí.

Jana Svobodová,
Nové Město na Moravě

Slova „láška a pravda zvířetily“ a prsty do „V“ jsme mohli slyšet a vidět během tzv. sametu. Bohužel je realita poněkud jiná. Je ale jen na nás, zda se změnit. I proto je tu DS. I proto říkáme: Běže k volbám a dejte hlas tomu, komu skutečně věříte. Víme, že je dnes těžké najít takové osobnosti. Nikdo není bez chyb a každý může zklamát. Nejt k volbám však znamená jen to, že pomůžete těm, které byste sama třeba právě kvůli svému sociálnímu citění nikdy nepodpořila. (red)

NÁŠ NÁZOR

Přebendy

Popularita českých zákonodárců není příliš vysoká. Není divu – místo politiky předvádějí totiž často politikařiny. A národi vůči i jejich výhody a přebendy. Treba imunita, která je pojata tak, že spíš připomíná výsady středověkých šlecht. Mnozí poslanci také sedí ve správných radách různých podniků a pobírají za to mnohdy statistické platy. Nejde jen o to, že jde o evidentní střet zájmů, protože se těžko vystupuje proti někomu, kdo mne dobře platí. Je hře je i fakt, že o výplatu do lukrativních funkcí nerozhodují především schopnosti, ale rozdělují se podle stranického klíče. Z přebend dnes těží poslanci včasně. Občanská sebestikritika vynucen občanů proto pokračuje konci konstatování, že k jejich odbourání chybí potřebná většina. Rozhodnout budou muset voliči. Tak, že své hlasy dají jen těm, kdo se veřejně zavázou, že pokud nevystoupí proti podobným nešvarům, okamžitě složí svůj mandát. (rka)

NAŠE TIPY

Pro milovníky piva

Posetnátce se v Táboře v hotelu Palcát uskuteční největší slavnosti piva v ČR. Od 31. ledna do 3. února 2005 nabídně veřejnosti své výrobky a více než 80 druhů piva 28 vystavovatelů. Hosté ochutnají výrobky loňských vítězů a také řadu speciálních produktů a zahradičních piv. Pro návštěvníky je připraven zábavní program. Vstupenky, kterých je na každý večer připraveno pouze 600, jsou v předprodeji v Infocentru města Táboře (tel. 381 486 230).

Léčebna v novém

Jablunkovské sanatorium otevře v pondělí 23. ledna 2006 rekonstruované oddělení léčby tuberkulózy. Peníze na rekonstrukci šly z pokladny sanatoria (stavba zhruba 3,1 mil. Kč, nové vybavení 1 mil. Kč). Oddělení bylo nutné rekonstruovat, protože už nevyhovovalo moderním léčebným postupům.

Pozor, nastaly změny!

Dne 1. ledna 2006 se změnilý některé právní předpisy, které spadají do působnosti ministerstva práce a sociálních věcí. Připomínáme ty nejdůležitější.

Oblast zaměstnanosti

Od Nového roku se do náhradních dob zaměstnání pro účely vzniku nároku na podporu v nezaměstnanosti započítává i doba soustavné přípravy na budoucí povolání, a to v maximálním rozsahu šesti měsíců. Tato změna se dotkne především čerstvých absolventů, kteří se zaevidují na úřadech práce po 1. 1. 2006.

Uchazeči o zaměstnání budou nově povinni oznámit úřadu práce svůj nástup do zaměstnání **nejpozději v pracovní den**, a tuto skutečnost do osmi kalendářních dnů doložit. Lidé starší 50 let, kteří se zaevidují na úřadu práce, **už nebudou muset prokazovat délku účasti na důchodovém pojištění** pro účely prodloužení podpůrné doby. K tomu, aby mohli pobírat podporu v nezaměstnanosti dle (uchazeči nad 50 let devět měsíců, uchazeči nad 55 let 12 měsíců), bude úřad práce brát v potaz jen jejich věk.

Zvyšuje se maximální částka, kterou mohou úřady práce poskytnout zaměstnavateli na vyhrazení společenského účelového pracovního místa pro konkrétního uchazeče o zaměstnání. Dosavadní hranice se ruší a příspěvek budou moci úřady práce poskytovat až do výše skutečně vyplacených mzdových nákladů včetně pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Příspěvek mohou zaměstnavatelé dostávat až šest měsíců. V případě rizikových skupin uchazečů o zaměstnání (osoby se zdravotním postižením, mladí lidé do 25 let věku, absolventi vysokých škol po dobu dvou let po úspěšném ukončení studia, nejedle však do 30 let věku, a osoby starší 50 let) se tato doba prodlužuje na 12 měsíců.

Rozšiřuje se okruh skutkových podstat přestupků a správních deliktů. Za neplnění oznamovacích povinností nebo nevedení evidenci stanovených v zákoně o zaměstnanosti bude moci úřad práce uložit viníkovi pokutu až do výše 500 tisíc Kč.

Zprísni se také podmínky pro dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání. Ti, kteří budou v evidenci úřadů práce déle než jeden rok, budou muset přijmout zaměstnání sjednané na dobu kratší než tři měsíce nebo to, které budou vykonávat v rozsahu odpovídajícím minimálně 50 % stanovené týdenní pracovní doby.

Oblast sociální

Od 1. ledna 2006 se zvýšilo životní minimum. Částky na výživu a ostatní základní osobní potřeby vzrostou o 1,7 % a částky na domácnost přibližně o 4 %. **Životní minimum samostatně žijícího dospělého se zvýší ze současného 4300 na 4420 Kč.** Schválně právní úprava se automaticky promítne i do oblasti dávek státní sociální podpory. Projeví se také v úrovni dávek sociální péče a ostatních dávek odvozných od výše životního minima.

Od Nového roku mohou děti starší tři let, o které rodič osobně celodenně a řádně pečuje, **navštěvovat mateřskou školu nebo obdobné zařízení každý den, a to maximálně na čtyři hodiny**, aniž by jejich rodiče ztratili nárok na rodičovský příspěvek. Umožní to novella zákona o státní sociální podpoře.

Od ledna 2006 lidé, kteří pobírají příspěvek na provoz motorového vozidla, dostávají až o 776 Kč více. Nově příspěvek činí pro osoby s průkazem ZTP 6000 Kč. Držitelé průkazu ZTP/P budou dostávat příspěvek ve výši 9900 Kč ročně. Pokud jsou vlastníky nebo držiteli jednoosobního motorového vozidla, bude příspěvek pro osoby s průkazem ZTP činit 2300 Kč a pro držitele průkazu ZTP/P 4200 Kč. Na zvýšení příspěvku bude potřeba uvolnit 96 mil. Kč. Tuto částku pokryje MPSV plně ze svých zdrojů.

Zároven se zvyšuje příspěvek na individuální dopravu těžce zdravotně postiženým občanům, kteří se pravidelně individuálně dopravují a nejsou vlastníky nebo provozovateli motorového vozidla. Od nového roku tato částka vzroste o 500 Kč a bude činit 6500 Kč na kalendářní rok.

Oblast důchodového pojištění

Od lednové splátky důchodu v roce 2006 se zvýšily všechny důchody (starobní, plné invalidní, částečné invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí) **příznané před 1. lednem 2006 téměř o 5 %.** Průměrný starobní důchod by měl činit 8128 Kč. Procentní výměra penzí „starodůchodců“ (důchody příznané před 1. lednem 1996) se zvýšila o 6 %. Procentní výměra „novodůchodců“ (důchody příznané po 31. prosinci 1995) vzrostla o 4 %. Základní výměra důchodu (v současné době 1400 Kč) se zvýšila o 70 Kč, tj. o 5 %, na 1470 Kč. V případě souběhu nároku na výplatu vlastního důchodu a na výplatu požitelského důchodu se zvýší oba důchody.

Zároven se zvýšil všeobecný výměrovací základ a **redukční hranice nutné pro výpočet výše důchodu.** Všeobecný výměrovací základ za rok 2004 činí 17 882 Kč. K tomu, aby upravené výměrovací základy pojištění odpovídaly mzdové úrovni v kalendářním roce, který bezprostředně předchází roku, kdy mu byl příznan důchod, je třeba použít ještě přepočítací koeficient. V příštím roce bude jeho hodnota činit 1,0532. Současně se zvyšují i tzv. redukční hranice pro stanovení výpočtového základu. První redukční hranice se zvyšuje z částky 8400 Kč na 9100 Kč a druhá redukční hranice z částky 20 500 Kč na 21 800 Kč.

Zvyšují se také příplatky k důchodu, a to o 4,9 % té částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje. Příplatky se zvyšují od splátky důchodu, s nímž se vyplácí, a jsou splatné po 31. prosinci 2005.

Odborníci vám poradí, jak s léky

Svaz důchodců ČR – zdravotní komise obnovuje činnost Gerontofarmaceutické poradny. Odpoví i na vaše dotazy.

Cílem poradny je písemně nebo v novinách Doba seniorů (viz sloupek Bez čekárny) zodpovídat dotazy, které přicházejí zejména z řad seniorů, a to ohledně léků a lékové politiky. Jde zejména o dotazy z oblasti účinku léků, samoléčení, interakcí, kontraindikací, vedlejších účinků, způsobu užití, dávkování, ceny léků či úhrad zdravotními pojišťovnami. Dále jde o možnost náhrady léků, obdobných léků schválených v ČR, informace o alternativní terapii apod. Nelze opomenout ani to, že pracovníci – nezávislí odborníci – senioři ze zdravotnické si vzali za své poskytovat objek-

ŽIJU OD DŮCHODU K DŮCHODU, OD DOKTORA K DOKTOROVĚ.

tem práce poradny je poskytnout objektivní údaje nejen o lécích, ale i o parafarmaceutických, potravinových doplncích a metodách alternativní farmacie či medicíny. Uvedená poradna po pěti letech úspěšné činnosti sice svoji činnost v r. 2003 ukončila, ale požadavky seniorů si tuto službu opět vyžádaly.

Své dotazy s uvedením zpáteční adresy zašlete na adresu: **Gerontofarmaceutická poradna SDCR**, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6 nebo e-mailem: svazdouchodu@seznam.cz. Prof. Dr. Jan Solich, předseda SDCR

Slevy se nedávají zadarmo

Taky jste výhodně nakoupili? Čekali po svátcích, jak si uděláte radost mnohem levněji než před nimi? A nějak se vám ta podaná koupě nezdá? Pak si vezměte tužku a kalkulačku a počítejte.

Obvykle prodejce láká zákazníky na vysoké procento cenové slevy. Jenže často se zdá, že při stanovování její výše byli mnozí obchodníci na štyru s matematikou – neurodpovídá suma uváděnému procentu, jindy je to obráceně. Někdy také původní vysoká cena, která má spotřebitele ohromit, je daleko vyšší, než ta, za kterou jste si mohli zboží před svátky nakoupit. Ale ani tím slevoý folklór nekončí, často za kazdnicí hlavně v prodejních textu najdeme mezi zlevněným zbožím namíchané zboží nezlevněné. Stává se, že spotřebitelé (pravda, většinou to bývají ženy) zaujmou zrovna ten nezlevněný. Co dělat? Nu, přeci koupit!!! A účelu je do-

saženo, protože tím hlavním cílem slev je nalákat spotřebitele do obchodu. Když si nevyberou ve slevách (a i když si vyberou), většinou vezmou navíc ještě něco jiného.

Setkáváme se i s tím, že do hromad zlevněného zboží obchodníci namíchají zboží nižší jakosti a spotřebitel je pak přetřel, když až následně zjistí, že tričko nemá úplně stejné rukávy, švy také nejsou rovné a po prvním vyprání začne úplť pouštět octka... To je důvod k reklamaci, ale mnohdy naráží spotřebitelé na problém.

Mnozí obchodníci se totiž pokoušejí omezit záruční dobu na zlevněné zboží. „Už je to ve sle-

vě, na to se dvoutletá záruka nevztahuje,“ říkají a nemluví pravdu. I na zlevněné spotřební zboží platí dvoutletá záruční doba, neplatí pouze v případě, že je zboží zlevněné kvůli nějaké vadě. V tom případě ovšem musí být spotřebitel na to upozorněn a vada musí být popsána na pokladním dokladu. Ale v těchto případech se záruka nevztahuje pouze na vadu; na zbytek zboží platí bez omezení. Například pokud si koupíte boty, kde barva jednoho podpatku není úplně totožná s barvou zbytku obuvi, pak tuto vadu nemůžete reklamovat. Nicméně když vám praskne u těchto bot podrážka, je to evidentní důvod k reklamaci a plným právem se budete domáhat výměny či opravy bot nebo vrácení peněz, podle toho, o jakou vadu se bude jednat.

Mgr. Ivana Pícková, Sdružení obrany spotřebitelů ČR

Co můžete vidět a slyšet

Barvy života (ČT 1)

Premiéra v pátek vždy ve 12.30 h, repríza v sobotu v 5.20 h

V pátek 3. 2. vás moderátor Jan Krasl mj. pozve na výstavu s názvem Zlaté časy médií a uvidíte, jaké pomůcky lze použít pro prevenci úrazů krkčů a zlomenin. V právní poradně se dozvíte, jak sepsat darovací smlouvu, a portrét je věnován fyzioterapeutce spartanských fotbalistů Miladě Vrbické.

V pátek 10. 2. si Kamila Moučková do studia pozvala herce Josefa Vinkláře a v souvislosti s předáním senioři se dozvíte, jaká pravidla bezpečnosti dodržovat. V reportáži se podíváte do historické části pankrácké věznice a také na senioři, kteří se věnují cvičení tai-či. V portrétu se představí bývalý policejní rada Miloslav Dočekal.

V pátek 17. 2. bude Olga Čufířková hovořit se spisovatelem Vojtěchem Steklačem a také se mj. dovíte, jak napsat platnou závět. Reportáž přinese tipy na výlety, portrét prof. Ilji Kotíka a dovíte se také o laparoskopických gynekologických operacích a prevenci seniorek.

V pátek 24. 2. bude Jan Krasl mj. hovořit s PhDr. Cruzovou o překonávání samoty, získání informace k Národním dni třenování paměti a pojištění seniorů. V jedné z reportáží bude představena Česká orchidejářská společnost.

Český rozhlas 2 – Praha

Skupina lidí, která má ráda tradiční žánr dechovky a lidovky, není sice příliš velká, ale je věrná! To je hlavní závěr výzkumu oblíbenosti žánrů populární hudby u posluchačů Českého rozhlasu 2 – Praha. Mnoho příznivců dechovky si oblíbilo i domácí folklór, část tvoří také příznivci koncertní

populární hudby a velkých dechových orchestrů.

Na druhé straně existuje velká skupina posluchačů, kterým žánr dechovky nic nefká, ne-li jim přímo vadí. Z těchto poznatků vychází hudební dramaturgie, pořadů programová skladba vysílání Českého rozhlasu 2 – Praha.

Žánr lidovky a dechovky je prezentován ve stabilních časech a ve speciálních pořadech. Všichni, kteří mají tento žánr rádi, vědí, kdy a kde svoje oblíbené písničky uslyší, a ostatním, kteří dechovku „nemusí“, není vnucována.

Máte-li i vy rádi dechovku, pak si naladte Český Rozhlas 2 – Praha: **V pondělí:** 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza z pondělí

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V úterý: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V pátek: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze středy

V sobotu: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

V neděli: 4.03 – 4.30 h Trubte nám, trumpet – repríza ze soboty

NAŠE TIPY

Hliněná krása

Na vsetinském zámku můžete až do poloviny února navštívit výstavu keramických artefaktů současných umělců Zlínského kraje, užitož keramiku ze sbírek Muzea regionu Valašsko, díla žáků keramického atelieru akademického sochaře Pavla Drdy a členů keramického kroužku ZS Integra. Jedna místnost v přízemí je věnována historickým artefaktům z národopisných a archeologických sbírek. Nejstarší vystavené keramické nádoby jsou ze starší doby železné. Zajímavým exponátem je kachle z kachlových kamen Rožnovského hradu pocházející z konce 15. století. (luk)

Nikdy není pozdě

Městské kulturní středisko ve Frenštátě pod Radhoštěm pořádá taneční kurzy pro pokročilé. První lekce proběhne 9. února 2006 v 17.30 h ve velkém sále Domu kultury. Cena kurzu je 600 Kč. Kurz pro mírně pokročilé tanečnicků připravil i Kulturní domů Golf v Semilech. Je připraveno devět lekcí a závěrečný taneční večer s termínem 6. května. Kurzové je 850 Kč na osobu. Přihlášky a bližší informace v kanceláři ČSK Golf, tel. 481 625 092.

TIPY LETEM

Pražská informační služba připravila na únor celou řadu výstav, prohlídek i vystřídání. Z nich jsme pro vás vybrali:

1. ST. Architektura paláců na Václavském Zlatéč v 15.00 u sochy sv. Václava na Václavském nám. Vstup 50 Kč.

4. SO. Brokoflové – rodina a dílo (krásy pražského barokního sochařství). Zlatéč v 14.00 na rohu ul. Nerudovy a Malostranského nám. Vstup 50 Kč.

7. ÚT. Novoměstská radnice – celková prohlídka. Zlatéč v 15.30 před objektem. Vstup 50 Kč.

12. NE. Břevnovský klášter – celková prohlídka. Zlatéč v 15.00 před objektem (Markétská 1, Praha 6). Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 50/30 Kč.

19. NE. Staročeská zábava v okolí bývalé Poříčské brány – s prohlídkou výstavy „Jak se Praha bavila“ v Muzeu hlavního města Prahy. Zlatéč v 14.00 před Muzeem hlavního města Prahy Na Florenci. Vstup 50 Kč + zlevněné vstupné na výstavu.

26. NE. Umělecká abeceda milovníků Prahy – baroko. Historování cyklu z umělecké historie našeho hlavního města. Zlatéč v 14.00 před Valdštejnským palácem (Valdštejnské náměstí, Malá Strana). Vstup 50 Kč.

28. ÚT. Místa spojená s historií a osobnostmi Osvobození divadla. S návštěvou Modrého pokoje Jaroslava Ježka. Zlatéč v 15.00 u kostela sv. Jana Křtitele Na prádle (Řiční ul. u Kampy). Vstup 50 Kč + vstupné do muzea 10/5 Kč.

BEZ ČEKÁRNY

Prostím o informaci, proč se v tisku tvrdí, že důchodci dostali vyšší valorizaci, než říká zákon.

Od lednové splátky důchodu v tomto roce se procentní výměra penzí „starodůchodců“ (důchody příznané před 1. lednem 1996) zvýšila o 6 %. Procentní výměra „novodůchodců“ (důchody příznané po 31. prosinci 1995) vzrostla o 4 %. Základní výměra důchodu (v roce 2005 činila 1400 Kč) se zvýšila o 70 Kč, tj. o 5 %, na 1470 Kč. Minimální výše valorizace je podle zákona o důchodovém pojištění 3,1 %. Vládu schválila valorizace o 4,9 % je tedy vyšší. (tfo)

Inzeráty členů DS

Pracující důchodkyně mladšího věku se ráda seznámí s mužem za účelem cestování a poznávacích zájezdů nejen v ČR. Zn.: Z okresu Nový Jičín, není však podmínkou.

Koupím pohlednice – Ladislav Studený, Poděbrady 6, 621 00 Brno, tel. 541 226 116 po 19. hodině

Informace o zadávání inzerátů do tisku získáte na telefonu 225 340 240 (Po – Pá od 9 do 16 hod.) nebo na e-mailu drobna.inzerce@seznam.cz. Inzeráty se značkou posílejte na adresu redakce.

Nabízím výpomoc při údržbě, opravách, provozu a úklidu Vaší nemovitosti, kdykoliv dle dohody. Pouze Praha, Praha-východ, Kolín, Kutná Hora, Poděbrady a okolí. Levně. tel. 774 877 731

	fečský blůn stád	odporo- vací spojka	patřící mně	ventil u trubky	chemický převlek		světadíl	starší český herec	sražené mušské jméno	anglicky „to“	soum- ěrační slabika
jino- americká stop							lak				
mužské jméno						italský vynálezce mužské jméno					
1. část tajenky											4. část tajenky
	šachová remiza	přesné měřítko 2. část tajenky						hovorový souhlas			oklestit
dětský pozdrav			český spisovatel omamné látky					obměna			
tropický plod				předložka				poobilka			
puls									okraj obrazu		
starší SPZ jihlavský navrátil hormina									zružený pokrmový tuk		
svoje									obraz nahého těla		
číslovka								chem. zn. vápnicku			trifid
								předložka			
část úst				vtip	anglicky „jedna“	snížený tón	sušenka římský 99				
české město			ženské jméno 3. část tajenky						větná spojka		
maniak									interier		
	předložka	fečský blůn války						zdr- vadlo			
		otrok						pokladna			
								teplý nápoj škonovný motylek			
palec					chem. značka pro- metha	důstojník Heyer- dahlův vor					
část zvěro- kruhu				selekt- ovaná							
číslovka					horský pes						

Na vyluštění čekáme do 20. února. Odpovědi zasílejte na adresu Rada seniorů ČR, W. Churchilla 2, 113 39 Praha 3 nebo na mail: seniori@seznam.cz. Správné znění tajenky z minulá: 1 v novém roce tu pro vás vždy bude vaše Doba seniorů. Výhry z nabýtky knihkupectví Kanzelsberger získali: Milan Sejvl z Ostravy-Zábřehu, Bohumil Hájek z Uherského Hradiště, Věra Pokorná z Prahy 4, Jana Hrobová z Jihlavy, Karel Sanda st. z Děčína 2, Jiřina Vránová z Zlína, Jiří Bálek z Ústí nad Labem, Adolf Kalabus z Chropyně, František Reich z Chotěboře a Jiřina Vránová z Litoměřic. Výhercům blahopřejeme, ostatním držíme palce tentokrát!

Eva a Vašek rozdávají lidem radost

Představovat toto úspěšné muzikantské duo je nošením dříví do lesa. Evu a Vaška dnes znají lidé nejen v ČR, ale i za jejími hranicemi. Na otázky Doby seniorů odpovídal Ing. Václav Sevcík.

Zatímco mnoho jiných vystupuje často před poloprůmyslnými sály, na vašich koncertech je často vyprodáno dlouho dopředu. Čím si to vysvětlujete?

Spolu vystupujeme sedmádnát let. Já jsem začal aktivně hrát v roce 1969. S Evou hráme jen to, co se nám líbí, a máme štěstí, že se nám líbí, a máme štěstí, že to nám rádi tančují či jen tak poslouchejí anebo si s námi zazpívají. Je to dané a nedá se to vykonstruovat. Velmi si toho vážím a na druhé straně nás to zavazuje. Asi celý start se odehrál v naší Hospůdce U Surfu v Moravském krasu, kterou jsme si vybudovali podle našich představ, právě pro tento způsob zábavy. Nesnášel jsem otrávené pořadatele a číšníky, kteří se těšili, až zákazníci vy-
padnou. Šlo jim jen o je-
jich peníze a považovali to za zajímavý způsob navý-
šení poklad. Často tento způsob nabývání peněz vše
zničil. Naše vystoupení jsou vy-
prodána několik měsíců dopředu. Lidé
se na koncertech odevrají od
všedních starostí, setkají se s přá-
teli a také se členy SURF klubu, kte-
rý založili na základě nových přá-
telství, jež na našich vystoupeních
znikla. Čím si to vysvětlujete? Hrají
publiku tak, jak bych chtěl, aby
publikum hrálo pro mne. To je vše.
Někdo nám vyčítá, že hráme pís-
ně i od jiných zpěváků. Zpěváci
možná rádi nejsou, ale pro autora
písničky je to vlastně to nekrásně-
jší, když těch několik řádků zpívá
celý národ. Tak je to i s naší Bílou
orchidejí a to nás těší.

Velkou část vašeho publiku tvoří
seniory. Jaké je to publikum a co
z této skutečnosti pro vás vyplývá?
Myslíte si, že se toho v oblasti zá-
bavy pro seniory u nás dělá dost?

Myslím teď hlavní média...

Je pravda, že převážnou část
publika a příznivců tvoří seniory.
Jsou to lidé společných zájmů
a podobného hudebního vkusu.
Mnohým z nich připomínají naše
písničky jejich mládí, první lás-
ky, krásné chvíle prožité mezi
blízkými. Ale máme také přízniv-

ce i v mladších věkových kate-
goriích. Pevně naši hudbu obje-
vili doma u rodičů nebo u babi-
čky či dědečka. Postupně se na
publikum omlazuje, ale na po-
slech našeho repertoáru jsou
třeba určité vzpomínky a prožitky,
a to u těch zcela mladých není.
Musí dozrát jak víno. Nedovedu
posoudit, zda se pro seniory
v hlavních médiích dělá dost, ale
ze strany vedení obcí a kultur-
ních středisk by toho mohlo být
určité více. Vidíme to v Rakou-
sku, kam nás často na tato vystou-
pení zvou, a zde máme co dohá-
nět. Je třeba si uvědomit, že

spousta starších občanů je opu-
štěných, mají své problémy, dle-
ně na ně nemají čas, často i oprá-
vněné, aby si udrželi práci či ro-
du. Já bych je určitě každý tý-
den pozval a dal jim kávu a zá-
sek a jeden den v měsíci by jim
zahrál někdo, třeba z nich, a to
určitě jen za cenu pohonných
hmot, které musí zaplatit, aby si
dovezl svůj hudební nástroj. To
by nepoložilo žádnou pokladnu
a ještě by se to vrátilo. Tito lidé
se umějí rovněž bavít sami, rádi
zpívají, a hlavně si potřebují vy-
právět o životě.

Je tu nový rok. S čím novým do ně-
ho jdete vy?

Dali jsme si předsevzetí, že bude-
me lépe žít, více sportovat, jist
zdravěji a vše, co člověk potře-
buje k životu, je kouseček štěstí
a zdraví. Dále co nejlepe plnit
naše poslání, a to je rozdávát
lidem radost a chuť do ži-
vota bez ohledu na to, do
které věkové kategorie je
kdo zařadil. Bavi nás fil-
mování a chceme naše

písničky doplnit obrazem. Máme
již šest hudebních pořadů a dva
z nich k začátku letošního roku
splnily limit na udělení žlté des-
ky za hudební video. Bez diváků
a těch, kteří nekopírují, ale kupují
si originální nosiče, bychom toho
nikdy nedosáhli. Velká změna je
v organizaci SURF klubu, který se
rozdělil po celé republice do míst-
ních regionů. Chceme se této čin-
nosti věnovat a věříme, že naši po-
sluchači v jeho řadách najdou no-
vé přátele a místo, kde jim bu-
de dobře bez ohledu na to, v které
části naší vlasti mají svoje domeč-
ky. (připravil: fav)

Zveme vás na výlet

Dnes zavítáme s naším spolupa-
rovníkem Josefem Krámem do
míst, kam se od nás jezdí do Pol-
ska nejčastěji: na tržiště do
Klodzka, jak řeknou Češi, kteří

Klodzko

už zapoměli, že je to správné
Kladsko. Pojem Kladsko – na
rozdílu od polštiny – má v češtině
význam dvojí: jednak kladský
výběžek, takový ten zub do
Čech, prostě kus země, kterou
kdysi prohrála s Pruskem Marie
Terezie. Druhý význam znamená
město Kladsko. To Poláci rozli-
šují lépe – ziemia klodzka a
Klodzko. Doporučuji zajít nej-
dříve do Muzea Ziemi Klodzkiej.
Hned u vchodu vás uvítá latin-
ský citát z Kosmovy Kroniky
české, v němž se připomíná Cas-
tellum Klodzco, a málokoho na-
padne, že německý název Klad-
ska Glatz je původu latinského –
glacies, tedy od slova led. Dále
doporučujeme zavítat do blíz-
kého farního kostela Nanebevze-
tí

Panny Marie, vřede po levé
straně najdeme hrobku prvního
arcibiskupa pražského Arnošta
z Pardubic a kousek před ním ke-
nofatium, tedy jeho mramorovou
sochu s rukama sejitýma k
modlitbě. Pak se můžete projít
po takovém malém Karlově
mostě, na němž samozřejmě ne-
chybí Jan Nepomucký, a zastav-
te se na náměstí před radnicí.
Nás Čechy zde zaujme spousta
českých lvů, aspoň toho prvního
snad nepřehlédnete – je na ka-
ně. Lvi připomínají dobu čes-
kého krále Jiřího z Poděbrad, pod
jehož vládou celé Kladsko kdysi
patřilo. (text a foto: jok)

Socha Arnošta z Pardubic

Vaříme chutně, levně, zdravě

Bramborová lepenice

Nachystáme si hmeč uvařených
brambor se soli a kmínem, dvě ci-
bule, sádlo, kousek slaniny
a 25 dkg uvařeného uzeného ma-
sa. Na sádlo dozlatova usmažíme
cibulku. Poté přidáme na kostič-
ky nakrájenou slaninu a uzené.

Uvařené brambory našouchá-
me a promícháme s cibulkou,
uzeným masem a slaninou. Na
závěr přidáme nejmenší nakrájené
kysané zelí. Směsí zalijeme pe-

káč a bramborovou pochoutku
zapečeme půl hodiny v troubě.

K lepenici nejlépe chutná
sklenka piva nebo podmašlí.

Poslala Karla Kárková z Tova-
ruje, která připsala, že již vyzkou-
šela recept paní Ryskové z Prahy
na rychlý štrůdl. Pověděl se a byl
prý výborný. Pokud i vy máte do-
brý recept, pošlete nám ho do re-
dakce, rádi ho zveřejníme! Ať si
pochutnáte i jini.

Pomoc z přírody

Šalvěj lékařská

Salvia officinalis L.

Lidový název: babské ucho

„Div jest, že člověk umí, když
šalvěj na zahradě roste,“ těmito
slovy Galenos chválí léčivou moc
šalvěje. Snad proto vzniklo její
rodové jméno salvia = zdraví.

V dávných dobách se šalvěj
připisovala mimořádná léčivá
moc. Ještě začátkem 20. století se
běžně a hojně pěstovala v zahrá-
dkách nejen pro ochranu zdraví,
ale i proto, že její přítomnost od-
puzuje plže a bělásky.

Droga má mnohostranné po-
užití: potlačuje sekreci potu např.
její nočními pocení u neuroz,
zmírňuje záněty dýchacích cest,
povzbuzuje sekreci žaludečních
šťav apod. U přiměřených dpo-
ručených dávek se vedlejší ne-
příznivé účinky neprojevují. Pře-
dávkování však může nebezpečně
působit na centrální nervový
systém a vyvolat až padoucnici
podobné křeče, které má na své-
domě i šalvěj obsažená tuje.

Při obtížích, které vyvolává
překyselení žaludku – hyperaci-
dit, se doporučuje nálev ze smě-
si: šalvěj 20 g, tymián 40 g, bene-
dykt 20 g, febrík 20 g. Přípraví
se nálev: 1 kávová lžička směsi se
spárí šálkem vroucí vody a nechá
se 10 minut vyluhovat. Pije se
(krátkodobě) šálek čaje dvakrát
denně po jídle.

Při zánětu hrtanu a chrapotu se
osvědčí směs: lisy šalvěje, květ
divizny, květ heřmánku (vše stej-
ným dílem). Bere se polévková
lžice směsi na 200 ml nálevu –

příprava jako výše. Vlažným ná-
levem se kloktá několikrát denně.
Lokálně se aplikuje např. na
hnisavá poranění a další kožní de-
fekty – polévková lžice drogy na
300 ml nálevu.

Jako kuchyňské koření se šal-
vějové listy (bude celé, nebo pose-
kané či v prášku) přidávají do ná-
divek, na ryby, pečené atd. Šalvěj
je nejen chutné koření, ale má zá-
roveň i bakteriocidní účinky, půso-
bí protizánětlivě a podporuje trá-
vení. Můžete vyzkoušet i syrovou
pomazánku: 100 g taveného sýra,
lžičku plnotučné hořčice, půl
lžičky sušené rozinky šalvěje,
pomazánkové máslo. Tavený sýr
smícháme s hořčicí, šalvěj vmi-
cháme do másla a přidáme k sýru.
Mažeme na pečivo, ozdobíme
podle vlastní fantazie.

V době Galena skutečně nic ji-
nějšího nezbyvalo „nechtěl-li člo-
věk zemřít“ než „šalvěj na zaha-
dě mít“. Dnes ji našetřít můžeme
zakoupit ve specializovaných
prodejnách. MM

BEZ ČEKARNY

Užívám delší dobu přípravek
Guttalax. Lékárník mne upozor-
nil, že lék se nemá dlouhodobě
užívat.

Má pravdu – lék se má užívat
krátkodobě u zácpy a stavů, kte-
ré vyžadují vyprazdňování stře-
va. Lék nelze užívat u akutních
břišních onemocnění, u akutního
zánětlivého onemocnění trávi-
cho traktu nebo u dětí do čtyř let.
U starších dětí se předpokládá
rada lékaře. Dlouhodobé užívání
se nedoporučuje a na místě je ob-
měna projímadel – nezapomeňte
na minerální vody, čaje a také na
úpravu výživy (zelenina, ovoce).
Často seniory zapomínají i na do-
statek tekutin. Poradte se se
svým lékařem či lékárníkem.

Jak dlouho a jak správně užívat
Anopyrin 100 mg?

Tento lék budete užívat na do-
poručení lékaře, a to dlouhodobě
jako preventivní přípravek in-
farktu myokardu, při prevenci
léčbě anginy pectoris, při pre-
venci tvorby sráženin apod.

Užívá se zpravidla jedna table-
ta denně nebo obden. Způsob
užití: na konci jídla nebo po jid-
le, dostatečně zapít. Je rovněž
vhodné nechat tabletu rozpad-
nout v troše tekutiny a zapít.

Přípravek snižuje srážlivost
krve, a proto nezapomeňte na
užívání anopyrinu upozornit při
pedikúře, u zubního lékaře, chi-
rurga či očního lékaře.

(Na otázky odpovídají odborníci
z Gerontofarmaceutické společnosti
SDČR.)

Co udělat, aby se mi na horách
nic nestalo?

Jsou zásady, které umožní
v případě nepříjemných situací
dobrou orientaci a řešení všech
problémů:

1. Zvolený výhonek vždy podmi-
ňuje, která připsala, že již vyzkou-
šela recept paní Ryskové z Prahy
na rychlý štrůdl. Pověděl se a byl
prý výborný. Pokud i vy máte do-
brý recept, pošlete nám ho do re-
dakce, rádi ho zveřejníme! Ať si
pochutnáte i jini.

2. Vždy se informujte o vybra-
ně túře u zkušenějších osob nebo
na horské službě.

3. Pro celodenní túry vždy do-
držujte minimální počet tří osob.
Plán své túry sdělte někomu, kdo
by vás první pohotověl (ubyto-
vatel, příbuzný apod.).

4. V případě nehody neprodle-
ně informujte horskou službu.

5. Při návštěvě hor si zazname-
nejte pohotovostní číslo horské
služby dané oblasti. Nezapomeň-
te, že pro přivolání první pomoci
můžete použít i bezplatné linky
155 či 112.

6. Respektujte značení, infor-
mační systém, rady a příkazy
horské služby.

Miroslav Bica, HS Jizerské hory

Potřebuji sjednat pojištění bytu
a oslovil mě člověk, který je mak-
léř. Jak se liší od běžného pojiš-
tovacího agenta?

Především tím, že vám dokáže
poradit, která pojišťovna (a který
její pojistný produkt) je pro vás
nejlepší. Jemu je jedno, u které
pojišťovny vás pojišť, protože
důležitá je její kvalita a spolehi-
lost. Oproti tzv. pojišťovánkám
musí skládat různé zkoušky ob-
orné způsobilosti a je pod trva-
lým dozorem ministerstva finan-
cí, které mu také uděluje licenci.
Navíc vám ručí za případnou
způsobenou škodu celým svým
majetkem, což zaměstnanec po-
jišťovny nemůže.

Makléř ale nesjednává pouze
pojištění – jeho úkolem je se
o vás starat po celou dobu pojiš-
tění, včetně případné likvidace
pojistných škod. A díky tomu, že
vás zná, navrhne vám nejen to,
co byste si ještě měli pojišť, ale
i to, jak přitom ušetřit, resp. ne-
platit zbytečně vysoké pojistné,
a přitom mít tu nejlepší možnou
pojistnou ochranu.

Ing. V. Navrátil, gen. ředitel
makléřské a. s. Total Brokers

Přivezeme z olympiády v Turíně zlato?

XX. ZOH začnou 10. února • Příšly na svět trochu jako nechtěné dítě slavnějších letních her • Strašákem je počasi a nedostatek sněhu • Naše sportovní veřejnost hodnotí úspěch podle výsledku hokejistů • Nabídka sportovních disciplín narůstá podobně jako počty účastníků a zemí • Po půlstoletí se ZOH vrací do Itálie

Koncem devatenáctého století (červen 1894 v Paříži) se schází mezinárodní kongres pro obnovu olympijských her, schvaluje ústřední bod programu a rozhoduje o vytvoření Mezinárodního olympijského výboru jako řídícího orgánu moderního olympijského hnutí. Dále stanovuje, že první obnovené hry se uskuteční už v roce 1896 – samozřejmě v Aténách – a poté se budou konat každé čtyři roky v jiném městě světa. Vždy za účasti výhradně amatérů a se zákazem jakékoli diskriminace, protože všichni sportovci jsou si rovni.

Dalším ze stěžejních principů je apolitičnost. Přesto není možné vyjmout sport a olympiádu jako vrcholový podnik svého druhu ze světového dění a OH jsou v důsledcích politikou výrazně ovlivňovány. Politika je i teď ve všem a všude. V olympijském hnutí začíná už při rozhodování o pořadajícím městě (samozřejmě státu).

Zimní olympijské hry mají svoji historii. Zpočátku je tu jistá spojitost a podobnost s účastí žen na letních OH. Ze-ny to berou přes krasobruslení (1908) a plavání (1912), se startem v atletice (1928) se stávají oficiální a nedělitelnou součástí. Nejrovněžším aktivistkám a organizacím se nechtělo čekat na mužské „ano“, a tak se ve dvacátých a třicátých letech opakovaně konaly Ženské světové hry.

To Tým zimních sportů (1924) se uskutečňuje podobně a skoro natrac. Natrac odporu skandinávských zemí, které považují většinu zimních sportů za svoji domácí parketu a požadují výhradní pořadatelsví. Natrac konzervativním silám uvnitř MOV, které se domnívají, že se tím oslabí výsadní postavení OH jednou za čtyři roky. „Týden“ ale zaznamená takový úspěch, že o rok později, tedy zpětně, je uznán kongresem MOV v Praze jako I. zimní olympijské hry.

Se vši dítou k výkonům sportovců i pořadatelé všech ZOH přece jenom přeskáče úřad „musketry“ s hokejkou“ či skoků pana Salchow, které se už také dnes v krasobruslařských školách, a připomeneme si pro oživení pár zajímavostí, které charakterizují největší zimní sportovní podniky posledního půlstoletí.

• Prostě už jsme takoví. Pokud spadnou hokejisté (Cortina, Squaw Valley, Lillehammer, Salt Lake City aj.).

Pořadí her / Rok / Místo konání / Počet zemí

- I. / 1924 / Chamonix-Mont Blanc / 16
- II. / 1928 / Svatý Mořic / 25
- III. / 1932 / Lake Placid / 17
- IV. / 1936 / Garmisch-Partenkirchen / 28
- V. / 1948 / Svatý Mořic / 28
- VI. / 1952 / Oslo / 30
- VII. / 1956 / Cortina d'Ampezzo / 32
- VIII. / 1960 / Squaw Valley / 30
- IX. / 1964 / Innsbruck / 36
- X. / 1968 / Grenoble / 35
- XI. / 1972 / Sapporo / 35
- XII. / 1976 / Innsbruck (převodně Denver) / 37
- XIII. / 1980 / Lake Placid / 37
- XIV. / 1984 / Sarajevo / 49
- XV. / 1988 / Calgary / 57
- XVI. / 1992 / Albertville / 64
- XVII. / 1994 / Lillehammer / 67
- XVIII. / 1998 / Nagano / 72
- XIX. / 2002 / Salt Lake City / 77

Bude se v Turíně opakovat radost z Nagana?

mohou se naši ostatní na lyžích, bruslích, saních či bobech přetřhnout, ale doma se žádné velké pozdvížení nekoná. Když se ale vyhraje v prestižním hokejovém duelu s Ruskem (SSSR), uskutečňují se průvody. A když se vyhraje

Olympijské symboly, ceremoniál aj.

Ceny – zlaté, stříbrné a bronzové medaile od roku 1908. Do r. 1972 vzhled, námet a kresba pro LOH standardní, poté se rub může měnit podle organizátorů. Pořadatelé zimních olympijských her mají volnější ruce. Od počátku pro každého aktivního účastníka pamětní medaile (nebo diplom). Od roku 1974 navíc tzv. olympijský řád, který má tři stupně ve shodě s medaillemi. Heslo – citius, altius, fortius (rychleji, výše, silněji). Hry – zimní olympijské hry se v letošním oslovodily v roce 1994 Lillehammerem. Na program mohou být zařazeny jen sporty, které uznal MOV za olympijské, a nejvíce dva jako ukázká.

Hymna – skladba hraná při zahajovacím a závěrečném ceremoniálu. Od roku 1958 je to kantáta Spiridona Samarase na slova Costise Palamase. V předchozím období byly OH zahajovány různými skladbami podle výběru organizátorů.

Charta – fády a principy Mezinárodního olympijského výboru o olympijských her. Základy z roku 1896, úpravy 1921, 1973 atd. OH jsou soutěžení mezi jednotlivci a družstvy, ne státy.

Oheň – je symbolem nesmrtelnosti olympijské myšlenky, návratnosti antických a novodobých OH, proto se přináší z Olympie. Poprvé hořel na OH 1928 v Amsterdamu, od 1936 je přinášena olympijskou štafetou.

Přísaha – slavnostní slib sportovců (od roku 1920) a rozhodčích (od roku 1972) přednesený při zahájení zástupci hostitelské země.

Symboły – pět vzájemně propojených kruhů v barvě modré, černé, červené, žluté a zelené (pět kontinentů). Olympijská vlajka s pěti kruhy má bílý (mírový) podklad a poprvé zavlažila na olympijském stadionu v Antverpách 1920.

dokonce celý olympijský turnaj (Nagano '98), je to státní svátek a celonárodní veselí. Tím spíše, že se s časem mění statut a místo amatérů a studentů nastupují na led jedni z nejlepších profesionálních sportovců světa – hvězdy zámožné hokejové NHL.

• Zimní olympijské hry asi nikdy nebudou konkurovat letním v číslech. Zjednodušené je to dáno tím, že Severaně rádi běhají (nejen na lyžích), zatímco tam, kde neznají sněh a led, budou jen stěží jezdit slalom mezi lyžařskými brankami. Naproti tomu možná ZOH pružněji reagují na nové sporty a upravují skladbu programu. Už není řeč o biatlonu, ale spíše o návratu skeletonu, akrobatickém lyžování (skoky, boule), snowboardingu či curlingu.

• Bez televizních přenosů do celého světa by nebyly olympiády tím, čím jsou. To je součást sportovního dění a nabídka pro fanoušky hlavně v naší epoše. Vzhledem k technice, financím, vzdálenosti a časovým posunům slouží doma za předěl ve sledovanosti ZOH v Innsbrucku 1964 (LOH pak Rim 1960). Na okraj připomeňme, že vůbec první televizní olympijský přenos patřil Berlínu 1936 (!), i když měl jiné než vyslovené sportovní pohnutky.

Získáme medaili v přímém přenosu?

- 12. 2. 18.00 h Skoky na lyžích
- 15. 2. 17.00 h CR – Německo (naš úvodní hokejový zápas)
- 16. 2. 10.00 h Běh na lyžích, ženy a 10 km
- 18. 2. 18.00 h Skoky na lyžích
- 22. 2. 14.45 h Alpské lyžování, slalom ženy
- 22. 2. 18.30 h Akrobacie, skoky muži
- 24. 2. 11.30 h Běh na lyžích, ženy a 30 km
- 26. 2. 14.00 h Finales hokejistů
- 20.00 h Závěrečný ceremoniál (Na shledanou ve Vancouveru 2010)

(Vše na CT 4 Sport)

Co dnes dělá první zlatý zimní olympionik Jiří Raška

Teší se na olympiádu v Turíně a co nestihne přímo na sportovištích v Itálii, bude muset dohnat doma u televize.

Jiří Raška (4. 2. 1941) – vítěz ve skocích na lyžích na středním můstku a druhý na velkém můstku (ZOH '68 Grenoble). O sobě toho nechtěl moc prozradit. To raději o sportu, o olympiádě... „Co dělám? Tak (pousmání) já jsem na jaře v polovině sezony 2004 – 2005 skončil s trenérskou činností a více se věnuji takové té funkcionářské práci v našem lyžařském oddíle ve Frenštátě. Částečně je to také oblast manažerská a v součtu hlavně zajištění fungování všech družstev skokanů na lyžích, ke kterým mám pochopitelně stále nejbližší.“

Kde skončily vaše medaile a třeba lyže zvané skočky?

„Těch oblíbených nebo řekněme úspěšných lyží bylo samozřejmě více párů, ty nej, které mám běžné doma, jsem v současnosti zapůjčil do Prahy na obšíslou výstavu věnovanou Otě Pavlovi. Pokud jde o medaile, jsou rovněž v Praze na expozici zcela jiného obsahu. Týká se historie olympijských her.“

Vzpomínáte právě v tomto předolympijském čase více a častěji na úspěchy při jubileích. X. ZOH v Grenoblu? „Vzpomínám, vzpomínám... Nejsem zrovna ten typ, abych si

nějak programově sedl, sám vzpomínal a vybíval si ty dvě olympijské únorové neděle. Člověk si samozřejmě občas vzpomene, ale ne kvůli nějakému výročí, to spíše, když někdo přijde a začne se povídat. Já patřím k lidem, kteří žijí spíše a raději v současnosti. A když už olympiáda, nejvíce mě zajímá, jak uspějeme právě teď, v příštích dnech na sportovištích v okolí Turína.“

Budete jako člen mimo jiné našeho olympijského výboru sledovat olympijské dění přímo v dějišti her?

„Áno. Měl bych být asi osm dní na olympiádě a zbytek strávit pochopitelně doma u televizní obrazovky.“

Začnete vaši disciplínu – skoky na lyžích všichni vnímáme jako soutěž, kde by mohla s Jakubem Jandou přiletnout nějaká medaile... „Jistě. Letos má výjimečný rok, daří se mu velice dobře a jen potvrdzuje, co jsem tvrdil už dávno: že je velký talent. Teď záleží na tom, jak to všechno psychicky zvládne, olympiáda se blíží každým dnem, každou hodinou. Ten obrovský tlak na Kubu bude narůstat, hlavně to budou vytvářet medaile kolem, což není zrovna nepřijemnější.“

Trochu jinak: Skoky na lyžích se za jednu generaci velmi změnily. Jsou ty z m e n y výhradně k lepšímu?

„Samozřejmě. Změnilo se snad všechno – technika skoku, profily můstků, pravidla, vybavení, technika, lidé. Skoky jsou mnohem bezpečnější a je velice důležité, že se dá skákat dál a bez většího rizika – oproti naší generaci. S tím souběžně přichází také nárůst komercializace. Je to zákonitě už pro ten souhrn vývojových věcí, které jsme vyjmenovali v úvodní větě. Všechno jde kupředu a patří to neodmyslitelně k současnému sportu – a ve všech sportovních odvětvích.“

Co říci k zákulisní diplomacii... Asi ne všem právě vyhovuje, že jim třeba Jakub Janda tak výrazně do kalkulací promlouvá... „Nedívte se. Pořád jsme a zůstaneme malinkou zemí, a když se tam objeví někdo takový, který ohrožuje ty velké na předních pozicích, proč by měl být bůhvíjak rádi, nebo dokonce šťastní?“

Abychom nezástali jenom u skoků na lyžích. Podívejte se na Kateřinu Neumannovou, zajděte fandit hokejistům?

No jeď! Já jako člověk, který dělal hlavně v mládí mnoho sportů... Počínaje fotbalem, hokejem, cyklistikou, v lyžování jsem začínal sjezdářem, běhal jsem, samozřejmě jsem skákal... Všechno jsem si chtěl vyzkoušet. Rád bych povzbudil všechny, jen nevím, jak to stihnout.“

Únor je tak trochu váš měsíc. Narozeníny, minulé olympiády, boje o medaile v Turíně. Jak to oslavit dohromady? „Nejraději bych to viděl s nějakou tou medailí. A kdyby byla ještě zlatá!“ (aba)

LEGENDY A ZAJÍMAVOSTI

Rekordy se vedou nejen ve výkonech (světové, olympijské), ale také v počtech medailí. Mnohé se odvíjí od druhu sportu a počtu disciplín, obdivuhodná je také „dlouhověkost“ některých velíků. Olympionikům v devadesátých letech pak nahrálo zkrácení cyklu jednou v historii na dva roky (Albertville '92 a Lillehammer '94).

• Absolutní olympijskou jedničkou je norský běžec na lyžích Dahlie: celkem osm zlatých, který až s Naganem předstihl do té doby kralující rychlobruslařku Skoblikovovou a běžkyni na lyžích Jegorovou (tehdy SSSR) se šesti zlatými.

• Na jediné zimní olympiádě bude asi stěží k předstížnímu úspěchu amerického rychlobruslaře Heideny, který stál v roce 1980 pětkrát na nejvyšším stupínku a ještě si vybíjoval jednu stříbrnou medaili.

• Když se řekne Cortina 1956, vybavuje se pamětníkům komplet tří zlatých medailí (maximum) sjezdáře krásove Salera, na svazích nad Grenoble '68 ho napodobuje sympatik Killy a marně se je snaží o roky později dohnat božský Tomba.

• Sapporo '72 je zlaté také pro nás. Hned čtyři roky po Raskově triumfu vítěz v olympijském soutěžení krasobruslař Ondřej Nepela. Pokaždě čekáme na hokejisty, častokrát jsou tak blízko. Nakonec se dočkáme až v Naganu '98. Ale stoji to za to.

• Samostatnou kapitolu tvoří opakování vítězství Švédské krasobruslař Grafström to dokázal hned čtyřikrát po sobě. Stěží ale posoudit, jaká byla konkurence v počátcích, ve dvacátých a třicátých letech. Na třech OH za sebou vítězil i další: Heniova z Rodinova na bruslích. Blairová na rychlých bruslích, Compagnoniová na sjezdových lyžích, Wehling coby sdruženář a Hackl na saních.

• Abyste se v těch zlatých medailích dopočítali, vězte, že v historii OH jsou uděleny hned dvě v jediné disciplíně v Naganu. Dvojbohy Itálie a Kanady dosáhlo na setinu sekundy stejného času. To dvě „zase čtyři zlaté“ v krasobruslení sportovních dvojic na olympiádě 2002 mají na svědomí spíše rozhodčí. Ti když se rozhádali, musela rozhodnout jury od stolu.

• Každá olympiáda (zimní jakbysem) chce být jedinečná, nezapomenutelná, nejlepší. Nápady se pláti zlatem. Snad proto přizvali pořadatelé ZOH '60 ve Squaw Valley k vypracování scénáře Walta Disneyho, slavnostní vyhlášení vítězů se konalo na vymezené ploše jezera a hala pro lední hokej a krasobruslení měla jednu stranu odkrytou s pohledem do okolní přírody. Krása. Když ale pátilo sluníčko, na části plochy se nedalo bruslit. Kdo ví, zda to všechno napravila premiéra olympijské vesnice po vzoru letních olympijských her.

• Českou zatím poslední zlatou z bilé olympiády má ze Salt Lake City akrobata na lyžích Aleš Valenta. V první chvíli se tehdy mnozí ptali, co je to za mladíka a co si máme za jeho disciplínou představovat. Ted už se o všem ví a do stůl. Patří k našim tajemným želižníkům, další ani tak tajná nejsou. Počkajme si těch pár dní, když už jsme vydrželi čekat čtyři roky...